

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 5P/32/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323203170
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ondrej Hertel
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2023:2323203170.2

Uznesenie

Okresný súd Galanta vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako rodičia, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov - matka: S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, M., v konaní zastúpená: Mgr. Elena Szabóová, advokátka so sídlom Hlavné námestie 7, Nové Zámky, otec: Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, M., o návrhu matky na nariadenia neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Galanta dňa 31.08.2023 sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky a zároveň by uložil otcovi maloletého povinnosť prispievať na jeho výživu, a to na čas do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Matka svoj návrh odôvodnila potrebou úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, osobitne výživného, na čas do rozvodu manželstva. Dňa 10.02.2023 otec maloletého opustil spoločnú domácnosť, pričom maloletý Šimon žije v dome svojich rodičov v O., spolu s matkou, ktorá mu zabezpečuje osobnú starostlivosť a uhrádza prevažnú časť jeho životných nákladov. Na základe návrhu matky je vedené na Okresnom súde Galanta konanie pod sp. zn. 5P/2/2023 o rozvode manželstva a úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Matka maloletého je podnikateľkou na základe živnostenského oprávnenia a jej čistý príjem za rok 2022 bol vo výške 5739,96 eura. Poberá aj daňový bonus na dieťa. Otec maloletého pracuje v Rakúsku a matka nemá vedomosť o aktuálnej výške jeho príjmu, počas ich spolužitia dosahoval jeho príjem cca 980 eur. Vzhľadom na to, že maloletý K. je viac citovo viazaný na matku a žije s ňou v spoločnej domácnosti, navrhuje, aby bol na čas do rozvodu zverený do jej osobnej starostlivosti, a aby súd neodkladným opatrením určil otcovi dieťaťa povinnosť prispievať na jeho výživu v nevyhnutnej miere, a to v sume 275,69 eur. Svoj návrh odôvodňuje tým, že ide o sumu rodinných prídavkov a daňového bonusu na území Rakúska ako nárokovej dávky vo výške 211,49 eura mesačne plus výživné vo výške 60 % životného minima, teda aktuálne 64,20 eur. Matka ďalej uviedla, že jej náklady na domácnosť a maloletého sú mesačne: plyn 71 eur, elektrina 72,50 eura, voda 25 eur, stravu, kozmetiku a oblečenie pre syna, náklady na krmivo a veterinárne ošetrovanie pre zvieratá - variabilne podľa ich stavu, náklady na poistenie - životná poisťka 53 eur mesačne, internet 24 eur mesačne, poistenie domu vo výške 93 eur štvrťročne, poplatky za smeti 140 eur ročne. Splátka hypotéky je 472,87 eura mesačne (1 celkovej splátky). Popri bežných nákladoch má navrhovateľka mimoriadne náklady spojené s prípravou syna na stredoškolské štúdium umeleckého smeru - náklady na výtvarné potreby a kurz a náklady na doučovanie z matematiky. Od septembra 2023 bude maloletý študovať na súkromnej umeleckej škole v E.. Otec maloletého od novembra 2022 platí synovi telefón 60 eur, od 10.2.2023 prispel na výživu syna k rukám matky v marci, apríli a v máji po 100 eur, v júni 150 eur, v júli 150 eur, okrem toho zaplatil polovicu zápisného do školy (100) eur a polovicu školného na september vo výške 50 eur. Väčšinu nákladov spojených s výživou a úhradou potrieb syna

zabezpečuje matka so svojich prostriedkov. Návrh odôvodňuje aj mimoriadnymi výdavkami spojenými s prípravou syna na stredoškolské štúdium, ktoré bola matka schopná uhradiť len s pomocou tretích osôb, pretože presahujú svoju výšku jej možnosti.

3. Súd sa oboznámil s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a zistil nasledujúci skutkový a právny stav:

4. Maloleté dieťa pochádza z manželstva rodičov, ktorí od februára 2023 nežijú v spoločnej domácnosti. Práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu doposiaľ súdom upravené neboli. Na tunajšom súde je pod sp. zn. 5P/2/2023 vedené konanie o návrhu matky na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 324 ods. 2 CSP, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

8. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 325 ods. 2 CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

- a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,
- b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,
- c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,
- d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,
- e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia,
- f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstúpowała do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,
- g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,
- h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

11. Podľa ustanovenia § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

12. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

13. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylsuchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

14. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

16. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

17. Podľa § 62 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona (ods. 3). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

18. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

19. Jedným z procesných inštitútov, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam je neodkladné opatrenie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť však osvedčený, t. j. bez nutnosti vykonania procesu dokazovania vo veci samej. Už v návrhu na jeho vydanie musí byť zrejme trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musia byť opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov a skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Nariadenie neodkladného opatrenia totiž prichádza do úvahy len vtedy, ak je potrebné, aby boli pomery dočasne upravené alebo ak je obava, že by bola exekúcia ohrozená. Vo veciach, týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti, prichádza nariadenie neodkladného opatrenia do úvahy aj vtedy, ak je to v záujme maloletých detí, t.j. napríklad, ak by bol bezprostredne ohrozený život, zdravie, zdravý vývin, výchova či výživa maloletých detí. Danosť právneho záujmu sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, avšak dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v konaní. Aj pri splnení formálnych predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia súd musí zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov konania alebo tretích osôb. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia.

20. Súd v danej veci rozhodoval o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd zveril maloletého do jej starostlivosti na čas do rozvodu manželstva rodičov a súčasne by zaviazal otca na platenie výživného na maloleté dieťa vo výške 275,69 eur mesačne.

21. Súd po oboznámení sa s návrhom matky nemal osvedčené, že v danom prípade je dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia. Matka maloletého dieťaťa vo svojom návrhu neopísala rozhodujúce skutočnosti, ktoré by hodnoverne osvedčili dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, resp. potrebu bezodkladnej úpravy pomerov a vo svojom návrhu neuviedla skutočnosti, ktoré by viedli súd k záveru o nebezpečenstve hroziacej ujmy. V danom prípade nebolo osvedčené, že život, zdravie, zdravý vývin, výchova či výživa, respektíve akýkoľvek iný záujem maloletého dieťaťa je v súčasnosti bezprostredne ohrozený. Je potrebné dodať, že dokazovanie v konaní o vydanie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, preto je povinnosťou navrhovateľa, v danom prípade matky, aby už z podaného návrhu boli osvedčené skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Na to, aby nedošlo k neprimeranému zásahu do výkonu rodičovských práv a práva na spravodlivý proces zaručených Listinou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, musí byť rozhodnutie súdu založené na skutočnostiach majúcich dostatočnú oporu v skutkovom stave a dôkazoch obsiahnutých v spise a musí byť riadne a presvedčivo odôvodnené. Zároveň je potrebné

veľmi starostlivo skúmať aj záujem maloletého dieťaťa. Maloletý sa toho času nachádza v osobnej starostlivosti matky, ktorá mu za pomoci otca maloletého zabezpečuje potrebnú starostlivosť. Život, zdravie, zdravý vývin, výchova či výživa, respektíve akýkoľvek iný záujem maloletého dieťaťa nie je v súčasnosti nijako bezprostredne ohrozený. Za tohto stavu niet nijakého dôvodu zverovať maloleté dieťa neodkladným opatrením do starostlivosti matky, pretože maloletý sa už v tejto starostlivosti fakticky nachádza. Vychádzajúc z týchto skutočností možno konštatovať, že nariadením neodkladného opatrenia by sa zakonzervoval už existujúci stav, čo však nie je účelom ani zmyslom neodkladných opatrení. S poukazom na skutočnosť, že súd sa len v konaní vo veci samej môže zaoberať riadnym dokazovaním o predpokladoch rodičov na zabezpečenie riadnej výchovy dieťaťa, súd návrh na zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky neodkladným opatrením nepovažoval za dôvodný.

22. Čo sa týka návrhu matky na určenie vyživovacej povinnosti otca k maloletému do právoplatného skončenia veci samej, tu súd uvádza, že v konaní o určenie výživného na maloleté dieťa môže súd uložiť otcovi, aby platil výživné v nevyhnutnej miere. Toto opatrenie môže nariadiť súd vtedy, ak má osvedčené, že otec si voči maloletému dieťaťu neplní vyživovaciu povinnosť, pričom sa vyžaduje aj osvedčenie schopností a možností povinného platiť výživné. Treba zdôrazniť, že rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, okrem prípadu, ak nevyhnutná miera je súčasne limitom schopností a možností povinného. Výživné v nevyhnutnej miere ktoré je kritériom pre neodkladné opatrenie, je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie sumy výživného. Za nevyhnutné výdavky maloletého pritom súd považuje výdavky potrebné na zabezpečenie stravovania, zdravotnej starostlivosti, hygienických potrieb, prípadne výdavkov spojených so vzdelávaním. Z doposiaľ osvedčených skutočností síce nebol osvedčený príjem otca, nakoľko súd ho v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia ani nemá priestor skúmať, avšak matka vo svojom návrhu uviedla, že otec maloletého od novembra 2022 platí synovi telefón 60 eur, od 10.2.2023 prispel na výživu syna k rukám navrhovateľky 3 x 100 eur (marec, apríl, máj), 2 x 150 eur (jún, júl), okrem toho zaplatil polovicu zápisného do školy vo výške 100 eur a polovicu školného na september vo výške 50 eur. Otec teda od času kedy opustil spoločnú domácnosť, t. j. od februára 2023 až do augusta 2023 prispel na výživu maloletého sumou 1170 eur (7x60 eur; 3x100 eur; 2x150 eur; 100 eur a 50 eur), čo po rozrátaní na jednotlivé mesiace (február až august) (september nebol zohľadnený nakoľko ešte neuplynul 15. deň v mesiaci), predstavuje sumu 167,14 eur mesačne, čo je viac, než suma životného minima na zaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa v zmysle § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., ktorá predstavuje sumu 122,77 eur mesačne. Z takto osvedčených skutočností súd uzavrel, že pokiaľ matka prispeje na maloletého aspoň vo výške minimálneho výživného v zmysle ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine <aspi://module='ASPI'&link='36/2005%20Z.z.%252362'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, ktoré aktuálne predstavuje sumu 36,80 eur a výživným zo strany otca doteraz v priemere 167,14 eur mesačne, bude mať maloletý do skončenia konania vo veci samej na uspokojovanie potrieb sumu cca 203,94 eur mesačne a jeho výživa nebude ohrozená. Matka síce vo svojom návrhu uviedla aj mimoriadne výdavky súvisiace s prípravou maloletého na stredoškolské štúdium umeleckého smeru, avšak zároveň uviedla, že na úhrade týchto nákladov sa podliehal i otec maloletého dieťaťa. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd považoval za nedôvodnú úpravu výživného v nevyhnutnej miere formou neodkladného opatrenia, keď z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že otec sa podieľa výživným v nevyhnutnej miere na hradení potrieb maloletého.

23. Súd záverom poznamenáva, že všetky tvrdené skutočnosti bude skúmať a dokazovať v konaní vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje (§ 357 písm. d) CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitosti podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní.